

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2024-11-27

Diarienummer:
UBN-2024-07839

Handläggare:
Katarina Håkansson

Svar på motion om jourkola från Alexander von Uckermann (SD) och Kent Kumpula (SD)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionens första att-sats med föredragningen i ärendet, samt
2. **att** avslå motionens andra att-sats.

Ärendet

Alexander von Uckermann (SD) och Kent Kumpula (SD) yrkar i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 januari 2024

- att ge utbildningsnämnden i uppgift att undersöka och ta fram en kommunövergripande modell för jourkola på grundskolenivå med målsättningen att kunna erbjuda samtliga elever i behov en plats.
- att ge utbildningsnämnden i uppgift att undersöka och ta fram en kommunövergripande modell för jourkola på gymnasienivå med målsättningen att kunna erbjuda samtliga elever i behov en plats.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen.

Föredragning

En tillfällig placering på jourkola/akutskola är en disciplinär åtgärd som syftar till att säkerställa en trygg och säker skolsituation för alla elever. I den fortsatta texten kommer begreppet "akutskola" att användas eftersom det är det begrepp som används av regeringen. Nedan redogörs under respektive rubrik för de olika typer av placeringmöjligheter som används idag i Uppsala kommun.

Kortvarig placering med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero (akutskola)

Det statsbidrag som regeringen har inrättat för akutskolor avser möjligheter att tillfälligt placera en elev utanför den egna skolenheten för att tillförsäkra andra elevers trygghet och studiero. Detta regleras i 5 kap. 13 § skollagen och gäller både grundskola och gymnasieskola. Statsbidraget kan dock enbart sökas för grundskola. Syftet med denna reglering är att ge rektor möjlighet att omedelbart kunna förflytta en elev för att kunna säkra trygghet och studiero för övriga elever på skolan.

Tidsramen fyra veckor är avsedd för planering av den fortsatta skolgången. Det kan handla om att rektor, lärare, elevhälsa, vårdnadshavare och i förekommande fall socialtjänst, ska ha tid att organisera hållbara upplägg för eleven och för de elever som påverkas av situationen. Det kan även behöva göras en utredning om ett eventuellt behov av särskilt stöd.

Den fortsatta skolgången kan antingen vara en återgång till ordinarie skola, en placering i särskild undervisningsgrupp/resursenhet eller – om det gäller en grundskoleelev – en permanent placering på en annan skola.

Grundskola

Kommunala grundskolan i Uppsala kommun har från och med augusti 2023 tillskapat platser i akutskola med hjälp av statsbidrag. Akutskolan är formellt sett knuten till Vänge skola. Möjlighet till placering på akutskolan gäller årskurserna 4 till 9.

Under höstterminen 2023 har fyra elever och under vårterminen 2024 sex elever haft placering på akutskola. Bedömningen är att behovet av platser i akutskola tillgodoses. Elever som efter akutskolan behöver en annan lösning än återgång till hemskolan, får oftast en placering i särskild undervisningsgrupp/resursenhet.

Behovet av stöd kan både handla om svårigheter i kunskapsutvecklingen och om andra svårigheter, till exempel psykosocial problematik, psykisk ohälsa eller svårigheter i det sociala samspelet. En placering i särskild undervisningsgrupp/resursenhet ska pågå så länge elevens behov av placeringen kvarstår.

Idag finns inom den kommunala grundskolan fem centrala särskilda undervisningsgrupper, även kallade resursenheter. Sammanlagt erbjuder grundskolan idag 35 platser för utmanande beteende/social beteendeproblematik/ social riskgrupp. Planer finns för ytterligare en enhet för högstadiееlever med utmanande beteende/social beteendeproblematik/ social riskgrupp. Detta för att kunna möta behov av stöd för dessa elever, som bedöms vara en grupp som växer.

I grundskolan finns också möjlighet (10 kap. 30 § skollagen) att med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero kunna ge en permanent skolplacering i en annan skolenhet än den som vårdnadshavaren har valt. Denna bestämmelse kan användas om ett skolbyte behövs men det inte går att komma överens med vårdnadshavare/elev att själva ansöka om ett byte.

I de fall där det skulle bli bäst att omplacera en elev till en annan skola så försöker skolan i första hand komma överens med vårdnadshavare om ett byte, vilket i de flesta fall fungerar.

Gymnasieskola

Eftersom gymnasieskolan är en frivillig skolform finns det där ett annat regelverk för avstängning än i grundskolan. Avstängning av elev används som en disciplinär åtgärd och är ett sätt att akut lugna ner situationen och ge tid för skolan att se över vilka åtgärder som behöver vidtas. Akutskola är därför inte aktuellt i gymnasiet på samma sätt som i grundskola. Som framgår ovan finns inte heller statsbidrag att söka för akutskola inom gymnasiet.

Avstängning är den mest ingripande disciplinära åtgärden och ska användas restriktivt, men kan användas till exempel om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Under tiden eleven varit avstängd utreds och planeras för hur eleven ska kunna komma tillbaka till undervisning. Antingen kommer eleven att komma tillbaka till ordinarie klass och skola eller så omplaceras eleven till en annan skola som har samma program. Eftersom många gymnasieprogram endast finns på en av de kommunala gymnasieskolorna är det oftast inte möjligt att omplacera en elev till en annan skolenhet för att ge eleven en möjlighet att fortsätta att studera sitt gymnasieprogram.

Den mest långtgående åtgärden är ett beslut om förlängd avstängning om syftet med en kortare avstängningstid inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett sådant beslut om avstängning får som längst avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår. Eleven kan i vissa fall få arbetsuppgifter att lösa genom skolans lärportal även om skolan inte har någon skyldighet att erbjuda hemuppgifter. I vissa fall byter eleverna skola, antingen utifrån eget val eller som en planerad insats. Förutsättningen är att gymnasieprogrammet erbjuds på flera skolor. I vissa fall väljer eleven att ansöka till ett annat program på en annan skola för att gå om från årskurs 1.

Mot bakgrund av ovanstående kan motionen anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 27 november 2024
- Bilaga, motion om jourkola från Alexander von Uckermann (SD) och Kent Kumpula (SD)

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Motion om journalskola

Studiemiljön och tryggheten i våra skolor är idag långt ifrån vad den borde vara. Vi måste återupprätta disciplin, ordning och reda om vi ska kunna vända på trenden med vikande skolresultat. I den vanliga skolan är möjligheten att vid behov flytta elever utanför den egna skolan fortsatt begränsad. Akutskolorna innebär en möjlighet för kommunen att värna tryggheten och studieron, det är en möjlighet Uppsala kommun inte får missa.

Damian Bruncker, rektor på Internationella Engelska Skolan i Eskilstuna, har lyckats få enormt mycket bättre skolresultat i jämförelse med andra skolor i utanförskapsområden. Förklaringen ligger enligt rektorn till stor del i den utbildningsmodell som skolan har anammat. Det handlar i korthet om disciplin, en stark skolkultur där elever känner sig delaktiga och ett tydligt kunskapsfokus i undervisningen.

En av de frågor Sverigedemokraterna drev i valrörelsen och som vi personligen underströk i många valdebatter var att vi ville införa en form av journalskolor för de stökigaste och bråkigaste eleverna, för att kunna uppnå en lugn och trygg studiemiljö i våra skolor. I Tidöavtalet finns en uppsjö av konstruktiva och bra förslag för att kunna vända utvecklingen i våra skolor, bland annat finns journalskolorna med. *"För särskilt våldsamma elevers skolgång görs insatser för att underlätta fler särskilda journalskolor/akutskolor med utbildad personal."*

Som en skänk från ovan har Tidö-regeringen beslutat om en ny statsbidragsförordning där bidrag enligt förordningen ska gå till personalkostnader för akutskolor, speciallärare och elevhälsan på grundskolenivå. Syftet är bland annat att öka tryggheten och studieron i skolan och stärka arbetet med stöd och anpassningar så att fler elever når utbildningens mål.

Uppsala kommun har börjat snegla på möjligheten att inrätta akutplatser. Under 2023 sökte man och beviljades 200 000 kr i statsbidrag och startade två elevplatser på Vänge skola. I jämförelse beviljades Stockholm 3 miljoner och den lilla kommunen Falköping 1,7 miljoner. Den satsning vi har i Uppsala kommun är i dagsläget väldigt liten.

Vi behöver en modell i större skala som kan ta itu med de omfattande problem som dagens skola har. Målgruppen elever som har svårt att sköta sig i ett vanligt klassrum är betydligt större än den grupp som idag får stöd. Två elevplaceringar på Vänge skola räcker inte på långa vägar för att tillfredsställa skolans behov. Med tanke på behovets stora omfattning behövs det en kommunövergripande lösning som i större grad kan samla resurser och kompetens.

I dagsläget är det även problematiskt att eleverna på akutplatserna bara kan undervisas som längst fyra veckor istället för att utgå från elevernas faktiska behov. Det bör därför undersökas om det finns förutsättningar att skapa mer varaktiga och primära platser i de fall då tydliga behov hos eleverna motiverar det. I grundskolan finns redan idag juridiska möjligheter (10 kap. 30 § skollagen) att med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero, kunna ge en permanent skolplacering i en annan skolenhet än den som vårdnadshavaren har valt.

Vi förordar även en jourkola/klasser på gymnasienivå, även fast gymnasieskolan är frivillig så kvarstår behovet av att lösa bristen på studiedisciplin i och med att avstängningar verkställs mycket restriktivt i dagsläget. Att gymnasieprogrammen skiljer sig åt mellan skolor gör det problematiskt för eleverna att byta skolenhet, i dessa fall kan separata klasser vara ett bättre alternativ. Det borde även gå att finna tillfälliga lösningar genom att exempelvis anpassa jourkolan utefter de breda gymnasielinjerna eller utefter ett fokus på kärnämnen.

Det är dags att Uppsala kommun tar tillfället i akt och inrättar jourkolor för att kunna ta itu med stöket. Detta kan säkerställa att alla elever får en lugn och trygg studiemiljö. På jourskolorna/klasserna får de stökigare eleverna dessutom både en högre lärartäthet och särskilt utbildad personal. Här får de extra uppmärksamhet, hjälp att följa ordningsregler och får komma till en miljö där de får hjälp att komma tillrätta med sina utmaningar.

Det är idag mycket svårt för lärare att elevantpassa sina lektioner då stök och oro stjälar tid från undervisningen och även försämrar både lärarnas och elevernas arbetsmiljö. Vi måste överge den misslyckade inkluderingspedagogiken som försämrat skolgången för både skötsamma och stökiga elever. En lugn, trygg och lärorik skolgång har alla rätt till!

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- att ge utbildningsnämnden i uppgift att undersöka och ta fram en kommunövergripande modell för jourkola på grundskolenivå med målsättningen att kunna erbjuda samtliga elever i behov en plats.
- att ge utbildningsnämnden i uppgift att undersöka och ta fram en kommunövergripande modell för jourkola på gymnasienivå med målsättningen att kunna erbjuda samtliga elever i behov en plats.

Uppsala den 23 januari 2024

Alexander von Uckermann (SD)

Ledamot, Sverigedemokraterna

Kent Kumpula (SD)

Gruppledare, Sverigedemokraterna